Iustinianus <Imperium Byzantinum, Imperator, I.>: Codex Ivris Civilis Ivstinianei (Band 2): Infortiatvm, Sev Pandectarvm Ivris Civilis

Lyon, 1627 Seite 2063

VNDE VIR ET VXOR.

Licèt vir vxori, & econtra succedat, tamē vltra iura adfinitatis secus est : vt C.communia de success.l.adfinitatis. ADDITIO. *De tribus bonorum possession. quæ deferuntur ab intestat.* §.*habuistis. verùm quia aliqua deferuntur non ratione adgnationis & cognationis, sed ratione matrimonij: ideo quia vir & vxor nō sunt adfines*, suprà tit. j. l.non facilè. *& illa vocatur bonorum poss. vnde vir & vxor, & duæ sunt bonorum possessiones, vna est vnde vir, quæ datur viro in bonis vxoris decedentis ab intest. alia vnde vxor, quæ datur vxori in bonis viri decedentis ab intest. vnde de bonorum possession. quæ cognominatur vnde vir & vnde vxor, videamus quando locum habeat, & quando desinat: de quo* infrà l. vn. *dicitur. Et debetis scire, si vir decedit intestatus sine descendentibus & ascendentibus & collateralibus, vxor succedet ei excluso fisco: & econtra;* C.eodem. l. vn. *Et not. quia ista bonorum possessio, vnde vxor, olim fuit necessaria, & hodie est: quia vxor non succedit viro*, l. xij. tabul. *per vnde liberi. quia non est de numero liberorum. per vnde legitimi non: quia nō est adgnata, per vnde cognati non: quia non est cognata. sed æquitate Prætoris: quia sunt adfines.* C.de cri. ex. hered. l. aduersùs. *succedunt per vnde vir & vxor.* VIVIAN.

VNDE VIR ET VXOR.

TITVLVS XII.

Sequitur quarta pars Edicti, quæ deficiente omni cognatione, ad vxorem quæ in manum non conuenit, bona mariti intestati pertinent, & vicissim ad maritum vxoris, si tempore mortis iustum matrimoniū fuerit. nam deportato, exempli gratia, in bonis quæsitis post deportationem fiscus succedit, non vxor, quia desiit esse iusta vxor. CVIAC.

VLPIANVS *libro 47. ad Edictum.*

VT bonorū possessio peti possit vnde vir & vxor, iustū esse matrimonium oportet. Cæterùm, si iniustum fuerit matrimonium, nequaquam bonorum possessio peti poterit: quemadmodum nec ex testamēto [a] adiri hereditas, vel secundùm tabulas peti bonorum possessio potest. nihil enim capi [b] propter iniustum matrimonium potest.

1. ¶ Vt autem hæc bonorum possessio locum habeat, vxorem esse oportet mortis [c] tempore. Sed si diuortium quidem secutum sit, verumtamē iure durat [d] matrimonium, hæc successio locum non habet. Hoc autem in huiusmodi speciebus procedit: liberta ab inuito patrono diuortit, lex Iulia † de maritandis ordinibus retinet [e] istam in matrimonio, dum eam prohiberet alij nubere inuito patrono [f]. Item Iulia de adulteriis, nisi certo modo [g] diuortium factum sit, pro infecto habet.

† De hac lege Iulia pulchrè Alex. ab Alex. li.4. Genia. dier. cap.22.

V*T bonorum possess*] CASVS. In lege ista tractatur quando habeat locum ista bonorum possessio. & quando cessat. & certè locum habet, si matrimonium fuit iustum, & de iure tenuit. si prædecedit vir vel vxor sine descendentibus siue ascendētibus vel collateralibus, vocatur vxor. si decedit testatus, cessat. ita vocatur vir & vxor per vnde vir & vxor, si tempore mortis illius durabat matrimonium. cessat tamen, si non fuit licitum matrimonium contractum, quia vbi matrimonium nō tenuit, nō potest succedere ex testamento. aliquando tamen quoad quid durat matrimonium, & quoad quid non: & inde nō erit locus huic bonorū possess. si liberta est nupta patrono. non potest diuertere ab eo inuito. si diuertit, licet duret matrimonium, quia nec videntur habere voluntatem, non succedunt per vnde vir & vxor. sed si diuortium est celebratum non ritè, licèt duret matrimonium, non est locus huic bonorum possessioni. Or ista lex habet contra. ponamus: Ego volo nuptias contrahere, vado in partes extraneas, credo aliquam solutam, quæ non est; contrahitur cum ea illicitum matrimonium. si instituit me, ista lex videtur velle, quòd non possum ei succedere ex testamento, per contra tabulas. idem videtur econtra, pone scio me habere vxorem. contraho cum aliqua soluta. matrimonium est illicitum, *C. ad legem Iuliam, de adult. l. eum, qui.* instituo eam. lex ista innuit, quòd non potest succedere secūdùm tabulas, vel per contra tabulas. istud est falsum: quia leges dicunt contrariū, quòd ille qui scit matrimonium iniustum, non potest institui heres ab eo, qui ignorat matrimonium tenere. vnde si sciam me non esse virum, & ipsa nesciat, non potest me instituere: sed ego eam. sic *suprà de lega* j *l. fin. suprà de his, quæ vt indign. l. post legatum. suprà de vsufruct. lega. l. vir & vxor.* sic de facto. sed de iure duraret. VIVIAN.

a ¶ *Ex testamento.* talis iniusti viri vel vxoris: vt *suprà de his, quæ vt indign. l. Claudius. &* §. *de vsufr. leg. l. vxori.*

b ¶ *Capi.* ex testamento, vel ab intestato. sic repellitur mulier, si nubat intra annum, cùm nec legitimas habeat hereditates vltra tertiū gradū: vt *C. de secund. nupt. l.* j. *in fine.* item præferuntur vxori omnes consanguinei: vt *C. eodem. l.* ij. Item quidam alij qui sunt *C. de hered. decur. per totum.* Item socius liberalitatis Imperialis: vt *C. si imperia. lib. soc. l.* j. aliàs ipsi inuicem succedunt excluso fisco: vt *C. eodem. l.* 1. hoc iure veteri: sed iure auth. est aliquid plus: vt *Cod. eodem. authentic. præterea.* ACCVRS.

c ¶ *Mortis.* sic *suprà de rebus dub. l. si cognatis. & supr. vnde cogn. l. capitis. & in Authent. de nupt. §. quia verò. collat. iiij.*

d ¶ *Durat.* quoad quædam, vt non possit alij nubere: vt infrà subiicit. verè tamen solutū est: vt *suprà de diuort. l. fin. in princ.*

e ¶ *Retinet.* vt & *suprà de diuort. l. patrono. & C. de oper. lib. l. libertæ.* & secundùm hoc dic, *retinet*, quoad quædā: vt suprà dixi.

f ¶ *Inuito patrono.* vt *&* §. *de diuort. l. fin. in princip.*

g ¶ *Certo modo.* putà per verba apta ad hoc: vt *suprà de diuor. l.* ij. & facit *infrà de adulter. l. penult.*

DE VETERANORVM & militum successione.

TITVLVS XIII.

Datur specialis titulus de intestatorum veteranorum & militum successione, quoniam in militibus hoc proprium est ex Constitutione Hadriani, si capite damnati sint ex militari delicto, vt sententia damnātis eorum hereditas aut possessio castrensium bonorum ab intestato conseruetur legitimis vel cognatis vsque ad quintum gradum. nam paganis certè capite damnatis fiscus succederet, non cognati. Et titulus demonstrat, idem priuilegium dari veteranis, id est, militia honesta missione dimissis CVIAC.

I. MACER *libro secundo de re militari.*

MILITI qui capite puniri meruit, testamentum facere concedendum [h], Paulus & Menander scribunt. eiúsque bona intestati, si punitus sit, ad cognatos [i] eius pertinere: si tamen ex militari [k] delicto, non ex communi punitus est.

II. PAPINIANVS *libro 16. Responsorum.*

BOna militis intestati defuncti castrensia [l] fisco nō vindicantur, cùm heres legitimus [m]

DE VETERAnorum & militum successione.

ADDITIO. *De* [a] *bonorum possession. quæ datur in bonis paganorum non militum, suprà dictum est, sed quia bonorum possessio interdum petitur in bonis eorum qui desierunt militare, & aliquando in bonis militum: ideo subiungitur rubr.* de veter. & mil. *&c.* VIVIAN.

a Continuatio secundū Viv.

MILITI *qui.*], CASVS. Miles in militia ista, quia princeps diligebat eum, multa quæsierat. dū vidit quòd multa quæsierat, incepit fatuus esse: propter quod damnatus fuit de crimine capitali. nunquid iste poterit facere testamentum, si impetrat à principe? sic, & ex illo testamento petetur secundùm tab. si non impetrat à principe, adgnati & cognati poterunt succedere ab intest. si damnatus est crimine militari, non communi. VIVIAN.

h ¶ *Concedendum.* super bonis castrensibus tantùm & iure militari, & si hoc sit concessum à principe vel à iudice, & sit damnatus de militari crimine: vt habetur *C. eo. l. militibus. & sup. de mi. testam. l. ex militari. in princ. & de iniust. test. l. si quis ex. §. quoties. & in fine huius legis.*

i ¶ *Cognatos.* vsque ad quintum gradū, non vltra: vt j. *l. proxim.* Item hoc in castrensibus. sed paganica fisco applicantur: vt *C. eo. l. & militibus.* & dic vt ibi.

k ¶ *Ex militari.* quæ multa sunt. j. *de re mili. per totum.*

B*Ona militis.*] CASVS. Miles, qui erat in expeditione, & nullum crimen commisit, decessit in expeditione. nunquid bona castrensia fiscus occupare possit? non, imò debent seruari succedentibus ab intest. vsque ad quartum gradum & quintum. VIVIAN.

l ¶ *Castrensia.* secus in paganicis: vt no. §. *l prox.*

m ¶ *Legitimus.* sc. agnatus Sed contrà *Instit. de successi. cog. § fi.* vbi aliter agnati, & aliter cognati: imò ambo in alio gradu, quàm hîc. & sic in duobus est contra. Sol. hîc speciale. ACCVRS.

QVIBVS

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK HEIDELBERG http://digi.ub.uni-heidelberg.de/diglit/justinian1627bd2/1038 © Universitätsbibliothek Heidelberg